

Consell de Ciutat

Entre la Ciutadania i el Govern

Dictamen sobre la Barcelona Postpandèmia

Aprovat al plenari del Consell de Ciutat celebrat en data: 25/04/2022

Índex

1. Introducció.....	2
2. Com ho hem fet?.....	3
3. La ciutat postpandèmia: una visió de passat pel futur immediat	4
4. Reptes sorgits dels debats en el grup de treball.....	6
5. Recomanacions	13
5.1 Serveis Bàsics: salut	13
5.2 Serveis Bàsics: educació	15
5.3 Desigualtats i Vulnerabilitats: Àmbit social i dependència	16
5.4 Desigualtats i Vulnerabilitats: Àmbit territorial.....	19
5.5 Empresa, comerç i turisme.....	20
5.6 Treball i Formació	22
5.7 Energia i mobilitat.....	24
Annex 1. Composició del Grup de Treball.....	26
Annex 2. Calendari de sessions i persones ponents	27

1. Introducció

El Consell de Ciutat té com a funció principal oferir al govern municipal reflexions, aportacions, propostes i suggeriments per millorar les seves polítiques. Ens hem sentit interpel·lats per la situació creada per la pandèmia que, a més de les seves duríssimes i tristes conseqüències en la vida i la salut, ha incidit en el deteriorament de la nostra realitat social.

Ens preocupa la situació que es viu a Barcelona des que va començar la pandèmia i per això hem tractat d'aproximar-nos a com ha impactat en la vida ciutadana, i de la ciutadania. Ho hem fet d'acord amb aquells elements que constitueixen la nostra essència: escoltar, dialogar i proposar. Així, vam crear un grup de treball específic per abordar aquesta complexitat que durant l'any 2021, des del 24 de febrer, ha dut a terme 14 reunions.

En la reflexió inicial, prèvia a la seva creació, vam constatar que moltes institucions i col·lectius estaven fent reflexions amb el mateix objecte i que "la nostra habilitat seria trobar allò que els altres no fan".

La diferència entre aquest i altres debats sobre la Barcelona del futur, després d'aquest moment crític, es pot trobar en la mirada polièdrica, diversa i global que hem promogut: durant un any, persones amb coneixement expert en el seu àmbit d'especialització, entitats de totes les mides i àmbits, així com veïns i veïnes de la ciutat han estat contribuint al debat que se sintetitza en aquest document.

Agraïm, abans de res, la participació i el compromís personal i professional d'aquestes persones expertes, coneixedores dels diferents àmbits on ha incidit directament la pandèmia i especialistes en les diverses polítiques que han tractat de donar resposta a les nostres preguntes. Ens han ajudat molt a copsar la complexitat del moment.

Justament, aquesta complexitat i l'abast dels impactes que afecten tots els ordres de la vida personal, col·lectiva, econòmica, social, cultural, de salut, relacional... ens ha dificultat poder ser molt més concrets. Alhora, tampoc volíem fer recomanacions genèriques que no permetin un seguiment de la seva aplicació. Ens hem mogut entre la necessitat d'actuar i les dificultats per precisar el tipus d'actuacions. No volíem fer un debat sobre "l'estat de la ciutat"; hauria estat il·lús i, fins i tot, presumtuós; no tenim dades suficients.

2. Com ho hem fet?

La dinàmica del Grup de Treball ha anat variant durant aquest any de feina i ha servit per innovar en les formes de fer del Consell de Ciutat. El mateix dictamen és diferent de la resta de documents de conclusions que ha vingut elaborant aquest òrgan. És un híbrid entre reflexions, propostes i suggeriments amb la voluntat de copsar aquesta complexitat i suggerir línies de treball del propi Consell (que poden ser útils per a altres òrgans de participació de la ciutat), així com algunes recomanacions al govern municipal.

El treball es va desenvolupar en 2 fases i s'ha centrat en 8 àmbits:

- Serveis Bàsics: salut, atenció primària i educació
- Salut i salut mental
- Desigualtats i Vulnerabilitats: àmbit social i dependència
- Desigualtats i Vulnerabilitats: àmbit territorial
- Empresa, comerç i turisme
- Treball i Formació
- Energia i mobilitat
- Innovació i Digitalització

Primera fase: Informació, reflexió i aportacions al debat

Es van celebrar 8 reunions en les que, després d'una primera hora de ponències a càrrec de persones expertes o especialitzades en la temàtica de la sessió, es duia a terme un debat per part de les persones membres del grup sobre acords i desacords amb les recomanacions proposades en les ponències, noves recomanacions... A més, en el Plenari del Consell de Ciutat del 8 de juliol de 2021 es va realitzar un debat on tothom va poder expressar les seves valoracions i suggeriments respecte de la Barcelona Postpandèmia.

Segona fase. Priorització, consens i redacció del dictamen

Es va enviar un qüestionari a totes les persones membres del grup per tal que prioritzessin, de totes les recomanacions i idees que s'havien recollit, les que consideraven fonamentals. Amb aquests resultats, i durant 14 reunions, les persones membres del grup de treball han debatut, concretat, redefinit, i en definitiva determinat els continguts d'aquest dictamen.

Les sessions, calendari i ponències de la primera fase es troben a l'Annex 2 i [les actes i documentació al web](#).

3. La ciutat postpandèmia: una visió de passat pel futur immediat

La pandèmia ha impactat violentament en la vida i la salut de les persones així com en l'activitat econòmica i les seves conseqüents derivades individuals i socials (Expedients Temporals de Regulació d'Ocupació (ERTOS), tancament de negocis...). Pel que fa a la salut, hi ha una coincidència en reconèixer que després d'aquestes onades i les diferents mutacions del virus, ha anat apareixent i es continuarà desplegant una greu afectació en la salut mental de les persones amb incidències singulars i específiques en les diferents franges d'edat.

Les relacions interpersonals, base de l'existència humana, que ens fan sentir que formem part d'una comunitat, han estat molt limitades, i les conseqüències que ocasionaran les restriccions i condicionaments que han patit encara estan per arribar. Caldrà reconstruir aquestes relacions amb unes dinàmiques comunitàries més fortes.

Constatem una diferència important entre les emergències puntuals i les conseqüències duradores del fet que les causa. Un atemptat, un fenomen meteorològic advers o una catàstrofe natural o provocada (incendi, inundació...) requereixen d'actuacions immediates per donar-hi resposta. Els serveis públics: salut, bombers, policia, serveis socials... tenen protocols d'actuació i una gran capacitat de resposta a aquestes situacions.

Una pandèmia com la que hem viscut obliga a revisar tots els protocols i els sistemes de provisió dels serveis essencials o necessaris, però a més, ens imposa tenir en compte la contundent incidència en la vida personal, social, econòmica cultural, política... Els seus efectes són més duradors i el seu impacte és més estructural i extensiu.

La pandèmia ha canviat Barcelona. La composició i l'estructura social de la ciutat ja es va veure impactada en la crisi de 2008, i amb la crisi econòmica i social provocada per la pandèmia, plou sobre mullat. Les conseqüències socio-econòmiques afecten més als sectors de població més empobrits o vulnerables, un altre cop.

A més, el 2008 aparegueren noves vulnerabilitats que, quan encara no s'havien pogut tractar de manera adequada, han estat sotmeses a una nova prova com ha suposat (està suposant) la pandèmia. Aquesta ha fet sorgir encara més vulnerabilitats i ha tensat els serveis públics de manera que s'han evidenciat més les mancances causades per una manca d'inversió en àmbits essencials. Tot i la importància de l'impacte Covid, alguns

problemes ja venien d'abans, altres els ha agreujat fent aparèixer més fragilitats o aprofundint les ja existents.

També l'activitat econòmica, un cop més, s'ha sentit sacsejada d'una manera brutal fent caure molts projectes personals, comerços i empreses provocant un fort impacte en la vida de les persones i les famílies.

Cal reconèixer, tanmateix, que en aquests temps hem viscut moltes experiències positives, que han frenat o apaivagat les tendències negatives. Han aparegut iniciatives comunitàries de suport veïnal, les xarxes de solidaritat construïdes al voltant del comerç de proximitat, el reconeixement, un cop més, de la importància d'una sanitat pública, la relativament ràpida digitalització a les escoles, empreses, administracions públiques, persones, el treball en xarxa entre actors complementaris, la coordinació interadministrativa...

Certament aquesta acceleració tecnològica ha creat espais de marginalitat a partir de l'anomenada bretxa o fractura digital. Moltes persones no poden o no saben utilitzar les eines que ofereix aquesta nova època de transformació a partir del desenvolupament d'Internet i les xarxes i plataformes socials.

En definitiva, la pandèmia ens ha de servir per aprendre, per resoldre els errors o biaixos detectats, i refermar les noves i reeixides iniciatives ja comentades.

La resposta mèdica i científica al contagi pel virus de la COVID-19 no ha de fer oblidar la necessitat de tractament també de les seves conseqüències econòmiques i socials.

Com ja hem dit, plou sobre mullat, i la política, els governs han de donar respostes i la ciutadania hem de ser amatents i actius per aportar el nostre granet de sorra per millorar aquestes situacions, amb les nostres opinions i el nostre compromís amb la comunitat.

4. Reptes sorgits dels debats en el grup de treball

Pandèmia o sindèmia¹

Aquest moment viscut pot ser considerat una sindèmia perquè interactuen criteris socials amb els biològics. Perquè la COVID ha impactat diferent a les persones, a les famílies i als barris vulnerables. Perquè no es poden entendre les conseqüències de la COVID, sense entendre les desigualtats a la ciutat. I no és el mateix, desigualtat que vulnerabilitat. Les causes i les conseqüències són diferents. Les desigualtats poden ser injustes, però no tenen per què generar vulnerabilitats.

Tenim el repte de posar la mirada en aquests aspectes socials, que requereixen d'una interacció de diferents agents: públics, privats, socials, comunitaris...

Vulnerabilitat, esglaió intermedi entre malaltia i carència

Diferenciar malaltia mental de vulnerabilitat emocional o carències econòmiques o socials. Els tractaments comunitaris o grupals poden ser necessaris en tots els casos, això no obstant les metodologies i les intensitats són diferents.

El nostre repte és poder intervenir en el suport emocional a partir del desplegament d'espais, iniciatives, grups, activitats que permetin un acompanyament i un "sentir-se part" d'una comunitat.

La salut mental té també causes socials

L'increment de persones que pateixen afectacions en la seva salut mental ens recorda la importància que té la vida en societat per afavorir aquest increment. La manca de relacions, les pors, les angoixes, la incertesa del present i el futur motivada pels vaivens

¹ Una sindèmia o epidèmia sindèmica és l'agregació sinèrgica de dues o més epidèmies concurrents o seqüencials en una població amb interaccions biològiques que exacerben el pronòstic i la càrrega de la malaltia. El terme va ser desenvolupat per Merrill Singer a mitjans dels anys 1990.[1] Les sindèmies es desenvolupen sota les diferències en salut de la població, causades per la pobresa, l'estrès o la violència estructurals, i són estudiades per epidemiòlegs i antropòlegs especialitzats i preocupats per la salut pública, la salut comunitària i els efectes de les condicions socials sobre la salut. <https://ca.wikipedia.org/wiki/Sind%C3%A8mia>

de l'activitat econòmica... són alguns motors generadors d'aquests símptomes. L'aïllament i la soledat en una societat hiperconnectada en són també uns components importants.

El confinament, les restriccions de relacions, les limitacions dels contactes... tot plegat ha incidit de manera notable en la salut mental de la nostra població i les seqüeles que se'n deriven poden tenir un perllongament temporal rellevant.

La pandèmia ha fet evident la nostra fragilitat emocional i ens posa el repte de construir programes d'atenció primària i especialitzada. En particular, ens reclama reforçar la mirada comunitària sobre la salut mental, i promoure espais de relació entre professionals de la salut i actors socials i comunitaris per evitar les tendències negatives a l'aïllament i la marginació que poden patir les persones que es trobin en aquesta situació.

Impacte singular a les diferents franges d'edat

Aquesta crisi té una afectació universal, certament, però té un impacte singular en determinats grups de persones: gent gran, sobretot la que viu sola o aïllada, infants i joves que han tingut limitades les seves relacions.

Tenim el repte d'articular respostes adequades a les franges d'edat, tot tenint en compte que els anys no han de ser l'únic criteri de vulnerabilitat. Particularment, per a les persones grans, caldria activar un sistema de cures com a model preventiu, en el domicili. Les residències de gent gran no haurien de ser equipaments sanitaris.

I pel que fa als nens i nenes, s'han d'arbitrar programes específics per evitar la marginació per no poder accedir a les xarxes socials (internet, wifi, dispositius...) així com revisar l'important paper que tenen l'escola i el sistema educatiu, dotant-los dels recursos humans i materials adients.

Impacte singular en els diferents territoris

El codi postal continua tenint més influència que el codi genètic en el moment de trobar respostes i solucions a les conseqüències de la pandèmia. La segregació territorial i les desigualtats posen en risc el nostre sistema de salut.

Estem en un moment en el que les expectatives de millora social de la classe treballadora són baixes, i en gran part és per la despesa familiar destinada a l'habitatge. L'any 2020, la població metropolitana que destina més del 40% dels seus ingressos al pagament de

l'habitatge també s'ha incrementat 3 punts percentuals, fins a situar-se al voltant d'un 16,0%.

Això pot aprofundir més les tendències segregadores existents a diferents barris, raó per la qual cal continuar intervenint de manera més contundent en aquells barris que concentren població amb rendes baixes, edats avançades, habitatges antics, persones de procedència diversa... perquè tot plegat pot provocar conflictes socials que dificultin la convivència. Hi ha hagut un augment de la desigualtat *centre-perifèria*,

L'atenció primària esdevé prioritat primera

Ha resultat evident que els diferents àmbits de l'atenció primària -allà on va la gent per presentar les seves mancances o dificultats- han estat insuficients per l'allau i la complexitat de les demandes sorgides amb la pandèmia, agreujades per les ja latents de manera estructural, incrementades amb la crisi econòmica de 2008. Atenció primària en salut, educació, serveis socials..., però també accés de l'habitatge i foment de l'ocupació i de l'activitat econòmica...

Aquí tenim un repte cabdal: el reforç del primer esglaió del sistema de serveis públics per atendre les necessitats de la població. Fer real que allò primer és la primària, a tots els serveis públics: salut, educació, cultura, atenció social, activitat econòmica...

El reconeixement i la flexibilitat de la funció dels i les professionals d'aquests serveis i la dotació suficient de mitjans per exercir les seves tasques són elements claus per assegurar un adequat funcionament d'aquesta atenció a les persones.

L'educació i la formació, elements clau

S'ha demostrat la capacitat de l'escola de donar resposta a la situació provocada per la pandèmia, reinventant sistemes, aprofitant les tecnologies...

Tenim el repte de connectar més l'escola, i l'educació amb la comunitat per enfortir les relacions.

En els nivells de secundària, es fa necessària una millora de l'orientació professional dels i les joves i una major coordinació entre els programes formatius i les necessitats del mercat de treball, així com tractar de disminuir l'elevat atur juvenil per facilitar el desplegament de projectes de vida autònoms del jovent.

Anticipar-se als canvis en el model de producció i consum

La tecnologia i l'economia digital estan transformant el model de producció i consum. I Barcelona ha de donar impuls a la seva economia amb nous paràmetres tecnològics i de sostenibilitat. Hem de poder anticipar-nos, veure quins canvis vindran, i fer-nos-els nostres.

La importància del comerç. Més enllà de la funció econòmica: activitat relacional i comunitària

El comerç, com activitat econòmica està sotmès a un entorn canviant, volàtil, incert, complex i ambigu. I les dades ens indiquen que no es pot basar únicament en les persones residents a Barcelona o l'entorn metropolità. El pes de les persones procedents d'altres ciutats i països és fonamental en l'activitat comercial.

El comerç ha de fer front a molts reptes que s'han evidenciat, encara més, amb la pandèmia. D'una banda, l'impacte que l'increment de les compres per internet té en el "comerç físic", i quines poden ser les respostes possibles. De l'altra, cal tenir informació especialitzada. Els sectors relacionats amb l'entorn domèstic com alimentació, llar o jardineria han tingut un bon comportament, però la resta no. El comerç de proximitat de barris perifèrics ha continuat funcionant; en canvi, els comerços del centre de la ciutat, han patit una disminució dràstica de facturació.

D'altra banda, el comerç de proximitat hauria de recuperar la seva funció "oci", on el producte és, a més, servei. En tot cas és important la seva redefinició com espai d'orientació a la persona consumidora, així com la dimensió relacional que suposa anar a la botiga propera.

Finalment, cal reconèixer i incentivar la importància del comerç de proximitat pel seu efecte multiplicador en donar suport als productors locals.

Turisme respectuós amb la ciutat i amb els seus veïns i veïnes.

El turisme és una activitat clau per Barcelona en el que tant les empreses, veïns i veïnes i turistes en són agents. Conjuntament, hem de repensar en com ha d'evolucionar perquè

esdevingui un model sostenible i respectuós amb la ciutat, i amb les persones que hi viuen.

Tenint en compte que només les compres turístiques generen 49.000 llocs de treball directes i molts més indirectes, i que es calcula que aproximadament un 30% dels establiments hotelers de la ciutat hauran de tancar, també fa rellevant reflexionar sobre com recuperar aquests llocs de treball.

En aquest moment de transició tan important, la promoció del turisme de Barcelona i Catalunya ha de fer-se no només en l'àmbit internacional sinó també nacional.

L'excessiva dependència de l'economia de la ciutat del sector serveis (l'any 2015 suposava un 90%), ha estat un element crític en la pandèmia. Si ens fixem en altres ciutats que no depenen tant dels serveis, la crisi que pateixen és menor.

Canvis d'ús dels mitjans de transport a la ciutat: una oportunitat

La pandèmia ha portat canvis en la manera de moure's i l'ús que se'n fa del transport, per exemple, l'ús del transport privat vs. públic, o l'increment dels vehicles de mobilitat personal i dels vianants. Cal convertir aquests canvis en oportunitat per reduir l'impacte de la mobilitat en l'acció climàtica.

Segons l'Enquesta de l'Autoritat de Transport Metropolitana (ATM) tot i que el patinet elèctric representa només el 0,85% dels desplaçaments per la ciutat, el seu creixement supera els altres mitjans de transport, i el 2020 va créixer un 17,6% respecte al 2019.

D'altra banda, els canvis productius com el teletreball i la flexibilitat horària milloren la mobilitat. I la mirada metropolitana torna a estar present. L'ús del vehicle privat continua sent majoritari als municipis veïns, serà difícil que l'oferta de transport públic actual pugui absorbir de manera competitiva la demanda de les ciutats que es troben a l'àrea metropolitana. Es fa necessari un canvi de model.

Planificar i ordenar la nova manera de distribuir mercaderies

Els hàbits de compra estan canviant, i la situació de confinament ha contribuït encara més a l'increment de les compres online de productes. El repartiment de les mercaderies del comerç electrònic és privat, però l'administració en defineix les normes. La cooperació publicoprivada és essencial per aconseguir dos objectius: que la distribució sigui eficient i que minimitzi l'impacte que genera, tant de contaminació com ocupació de l'espai públic.

Incorporar dins l'estratègia del futur de la ciutat l'escassetat d'energia

Existeix un dèficit de producció energètica, i per això hem de pensar en com incorporem l'escassetat d'energia al model productiu i d'aprovisionament de la ciutat. Cal cercar alternatives a les maneres de fer actuals. El que donàvem per garantit ja no ho serà, a l'hora de prendre decisions s'han d'analitzar amb molta cura, perquè l'entorn que tenim és volàtil i amb molt de risc. El tema de l'energia és un tema clau. Catalunya que té un dèficit de producció energètica, i hi ha molts projectes d'energies netes i sostenibles que estan frenats per qüestions polítiques o burocràtiques.

La innovació i la transformació digital, àmbits transversals

Ha resultat evident en aquests temps de pandèmia la incidència dels mitjans tecnològics en la vida diària. S'ha multiplicat exponencialment la utilització de les eines telemàtiques. L'impacte de la tecnologia en la vida diària és indubtable. Estem en un canvi d'època. Són també una oportunitat per millorar els serveis i la qualitat de vida de les persones.

Això, en no poques ocasions, ha produït tendències segregadores o discriminatòries, per exemple a l'escola o amb les persones amb més dificultats per fer servir aquestes eines. També es donen desigualtats entre barris en quant a la digitalització i l'accés a les tecnologies i a la xarxa d'internet.

Les innovacions econòmiques i socials resultants d'aquesta digitalització ens reclamen tenir-les en compte en el moment de dissenyar les polítiques públiques de reactivació econòmica i social i de lluita contra les vulnerabilitats i les desigualtats.

Dimensió metropolitana dels problemes i les respostes

L'abast dels problemes no és merament local, malgrat que tinguin efectes diferents en el territori. Es fa difícil establir unes fronteres clares entre municipis i resulta evident el fet metropolità: una conurbació que comparteix població cada dia, que utilitzen recursos i serveis compartits, i que només podran desenvolupar-se si ho fan de manera coordinada. Alguns dels reptes constatats són:

- abordar el fet metropolità millorant la governança metropolitana
- transformar el sistema productiu i millorar les condicions laborals
- reduir la pobresa infantil

- avançar en la inclusió de les persones d'origen migrant
- millorar l'accessibilitat a l'habitatge i aturar els desnonaments de la població vulnerable
- situar les cures al centre de l'agenda política
- tenir una atenció especial en els barris més desafavorits.

Les respostes a aquests reptes s'han de donar, almenys, en la dimensió metropolitana.

Dimensió interinstitucional

Aquesta dimensió és clau a partir del moment en què s'estableixin models d'integració de serveis a les persones.

Malgrat el fet metropolità indicat anteriorment, les polítiques locals (municipals i metropolitana) són limitades i insuficients. Una bona part dels serveis públics essencials són competència de la Generalitat i de l'Estat.

El repte és influir i incidir en les decisions polítiques supralocals des de l'àmbit local. En aquest sentit, cal valorar i fer servir la capacitat d'influència de Barcelona en el seu entorn immediat i en el conjunt del país.

Importància del fet associatiu i les xarxes comunitàries

Durant la pandèmia, especialment en els moments més durs del confinament, proliferaren diferents tipus de xarxes de suport a les persones més vulnerables. Es va demostrar l'existència d'una pulsó, d'una energia individual que compartida amb d'altres és capaç de donar respostes a les situacions més complexes i difícils.

Una ciutat tindrà més capacitat de resiliència si compta amb aquesta energia, raó per la qual es fa necessari promoure-la i alimentar-la.

Cal preparar un programa de resiliència i recuperació de l'energia ciutadana i institucional per activar els mitjans necessaris que puguin pal·liar les conseqüències d'aquesta situació.

5. Recomanacions

La nostra aportació és el resultat de la diagnosi que fem sobre l'impacte que la COVID ha tingut en la vida social, cultural, econòmica, laboral, i política a la ciutat. Proposem a continuació un seguit de línies de millora que volen donar resposta a les dificultats futures, i que pivoten en els serveis i en la força comunitària.

Un sistema fort és aquell en el qual les persones són subjectes de drets que poden exercir en condicions d'equitat i, per tant, els serveis públics que reben i les oportunitats de desenvolupament personal són les mateixes independentment del barri on han nascut, del seu gènere, edat, orientació sexual o origen.

Som conscients de què en moltes de les actuacions d'alguns dels àmbits tractats, l'Ajuntament no en té la competència directa. Tanmateix, creiem que aquest pot intervenir suggerint, reforçant, empenyent i facilitant la coordinació, planificant, i suggerint terminis d'execució de les polítiques públiques a les administracions competents.

Cal reconèixer la dificultat de debatre, des de la ciutadania, sobre temes complexos i amb una perspectiva de llarg termini. Cal més concreció i més debat sobre les recomanacions, i cal detallar-les, prioritzar-les i programar-les per garantir que s'executin. El Consell de Ciutat vol continuar amatent als canvis, i col·laborar en un possible Pla d'acció municipal que reforci i amplii la capacitat de resposta de la ciutat davant les adversitats.

5.1 Serveis Bàsics: salut

Reforç per part de l'Ajuntament dels serveis de salut pública de la ciutat.

L'Ajuntament té un limitat àmbit competencial en matèria de salut pública i hauria de treballar perquè les administracions competents destinin recursos econòmics i professionals per reforçar l'atenció primària i l'atenció a la salut mental, de vigilància epidemiològica i de promoció de la salut i prevenció de la malaltia. Per exemple:

- És necessari identificar què s'ha deixat de diagnosticar durant la pandèmia, recuperar les proves mèdiques pendents i reduir les llistes d'espera. S'ha de garantir l'accés i assegurar el seguiment adequat dels diferents casos.
- Aproximar l'atenció a la salut mental a la ciutadania: psicòlegs assistencials als Centre d'Atenció Primària.

- Proporcionar espais per construir o ampliar els equipaments adequats a les necessitats de l'Atenció Primària, Comunitària i de Salut Mental.
- Enfortir els programes de suport emocional per a les famílies cuidadores (Radar, Baixem al carrer, Respir...).

Reforçar l'atenció sanitària telemàtica no substitutòria de la presencial

- Establir un programa de formació i acompanyament en atenció sanitària telemàtica per persones vulnerables en aquest àmbit.
- Millorar el temps i la qualitat de la resposta que es rep a través d'aquest tipus d'atenció.

Definir un model de prevenció, cribratge, seguiment i continuïtat en l'àmbit de la salut mental.

- Crear una caixa d'eines i coneixement per prevenir i identificar problemàtiques en un primer nivell.
- Consolidar i assegurar la continuïtat de la tasca que s'està duent a terme a través del Pla de Salut Mental.
- Oferir múltiples canals pel triatge preventiu en salut mental (plataformes, ambulatoris, centres de serveis socials, farmàcies, col·lectius professionals, organitzacions d'autònoms, gremis).
- Donar suport específic a programes d'intervenció en Salut mental.

Revisar i actualitzar el mapa d'actius.

Continuar la tasca d'identificació dels actius d'atenció social, tal com poden ser els centres sanitaris, les entitats socials, centres comunitaris o farmàcies. Cal mantenir el treball en xarxa entre els diferents agents de salut que ha demostrat bons resultats durant la pandèmia.

Crear un sistema integrat de protecció que inclogui els serveis sanitaris i els socials

Aquest sistema integrat social i sanitari permetrà millorar l'atenció de la salut comunitària sota els principis d'equitat i justícia, posant el focus, quan sigui necessari, en aquells

col·lectius que requereixin especial atenció o que hagin patit un agreujament de la seva situació a causa de la Covid.

Adequar l'oferta formativa pel que fa a les noves professions sanitàries i/o socials

Estudiar la creació d'un nou currículum del pla d'estudis de les noves professions sanitàries i socials que respongui a les necessitats reals, i que introdueixi elements que actualment no es contemplen, com la gestió emocional o la comunicació. Liderar les actuacions per tal d'actualitzar aquestes formacions i orientar-les cap a una funció pública, tant des de l'àmbit universitari com de la formació professional, per exemple a través de la Fundació BCN Formació Professional i amb l'Agència FPCAT.

Crear un Pla de contingència en atenció integral a les persones en cas de crisi: atenció primària de salut, serveis socials bàsics, i salut emocional i mental de les persones

- La pandèmia ha posat de manifest la manca de recursos i de preparació davant d'aquestes situacions. Es tracta de donar una resposta ràpida i facilitar l'atenció simultània i integrada a les activitats ordinàries que inclogui l'àmbit públic i el privat.
- A mig termini i incorporant totes les administracions competents, s'han de definir els paràmetres bàsics d'un comitè de crisi per a poder donar una resposta eficient a situacions de pandèmia sanitària. El treball cooperatiu i col·laboratiu entre administracions és un aprenentatge que s'ha de consolidar.

5.2 Serveis Bàsics: educació

Potenciar els programes d'acompanyament educatiu dins i fora de l'horari lectiu incorporant tots els agents de l'entorn.

Aquests programes ajudaran a prevenir l'abandonament prematur, facilitant la intervenció de manera ràpida.

Dotar dels recursos necessaris per a la detecció de l'alumnat en situació de vulnerabilitat.

Tant en situacions de normalitat com en conseqüències derivades de la Covid que s'han afegit a les de les anteriors crisis.

Mantenir l'aprenentatge telemàtic com a eina de complement i suport.

La bretxa digital no hauria de ser un element més de segregació o discriminació. Cal facilitar l'accés a les eines i recursos telemàtics a tota la població escolar.

Assegurar l'ajut de menjador i l'accés a les activitats complementàries per garantir les condicions d'educabilitat a tots els infants.

- L'alimentació és condició necessària per a una bona incorporació a les tasques educatives i un nivell de salut acceptable.
- La participació i implicació en altres activitats afavoreix la socialització i pot trencar tendències segregadores o discriminatòries

Atenció especial als centres més segregats o amb pitjors resultats

Assignant-hi els equips professionals i els recursos adequats i adients a la seva situació.

5.3 Desigualtats i Vulnerabilitats: Àmbit social i dependència

Transformar i reforçar un model de Serveis socials, centrat en la persona

Cal construir uns Serveis Socials que pivotin en la centralitat de la persona, la prevenció, la transversalitat de les accions, la proactivitat, i l'apoderament de la comunitat. Qualsevol persona, independentment de la seva situació de vulnerabilitat, ha de tenir els mateixos drets de ser atesa, sigui en el seu domicili o fora.

El futur pròxim ens reclama definir clarament què són els serveis socials municipals i quin és el seu àmbit d'actuació i les seves funcions vista la seva funció i les necessitats de la població en aquest moment postpandèmic.

Entre altres qüestions: caldrà incrementar els recursos humans i econòmics, incorporar noves metodologies i noves eines (ús de la tecnologia) i vetllar per un sistema de Serveis Socials que acull, apodera i respon a la ciutadania i les seves demandes emergents.

Incrementar els recursos de manera proporcional als indicadors de vulnerabilitat social.

Els Indicadors de l'Observatori de la Vulnerabilitat Social a Barcelona o altres indicadors que es considerin han de ser útils per identificar i conèixer les necessitats de la ciutat i les persones i com aquestes evolucionen, per aprofundir en les diferències per barris i per col·lectius, per analitzar els serveis que s'estan oferint i prendre decisions sobre els serveis futurs, anticipant-nos en conèixer per endavant les necessitats de les persones en els diferents moments del seu cicle vital.

Per això, cal establir un sistema de recopilació i tractament de dades que serveixi a aquests objectius. En part existeix, però cal seguir-lo millorant. Les dades han de ser de qualitat, obertes, transparents i integrades. Les aplicacions que s'utilitzin han de ser interoperables i s'han de compartir les dades de manera que tots els actors, tant públics com privats, hi tinguin accés.

Programa d'atenció integrada domiciliària.

Cal avaluar, prioritzar i incrementar els serveis d'atenció domiciliària de manera integrada i adaptar-lo a les necessitats reals. Integrar els diferents serveis de manera coordinada que eviti situacions de duplicitat o deixi necessitats sense cobrir, tant per la persona usuària com per a la seva família. Les persones han de poder estar a casa seva amb seguretat i confort.

- Reforçar i incrementar (personal especialitzat i recursos) el servei d'atenció domiciliària (SAD). Tant el sistema d'entrada com el de seguiment.
- Sistema connectat i interoperable, que aprofiti les prestacions de les diferents teleassistències que hi ha a la ciutat.

Incloure clàusules socials en les licitacions públiques.

Les condicions laborals dins del sector social són força precàries i si es prioritzen les clàusules econòmiques, es contribueix a aquesta precarietat. La contractació pública no

hauria de fomentar aquesta situació licitant a preu de conveni i premiant la baixada econòmica.

Adaptar a les necessitats reals els recursos per a la millora de la cura de les persones, de les competències professionals de les persones cuidadores i de la ràtio d'atenció.

S'han de garantir les condicions laborals de les persones que hi treballen a les cures reclamant la intervenció de l'autoritat laboral, així com afavorir i facilitar la negociació col·lectiva per millorar la seva situació.

Agilitat, flexibilitat i simplificació dels procediments

Per fer-ho cal aprofitar la tecnologia per la gestió integrada de dades evitant duplicitats, i aconseguir una millor coordinació entre els diferents nivells de serveis i prestacions al si de l'ajuntament, però també amb la resta d'administracions.

Evitar que la digitalització incrementi les desigualtats

Portar a terme projectes i accions per pal·liar i, a ser possible, eliminar, la bretxa digital.

- Potenciar la capacitat i els recursos digitals. La digitalització es converteix en la porta a altres drets, com ho són els laborals o educatius.
- Planificar la digitalització de forma adequada amb l'objectiu d'evitar que les desigualtats creixin o se'n creïn de noves. Cal garantir que tota la ciutadania tingui accés als mitjans suficients per a tenir les competències digitals necessàries per a poder estar preparats per a aquests canvis i entendre'ls.
- Reconèixer que a Barcelona sempre s'haurà de donar suport tecnològic a persones que per la seva formació, comprensió o altres vulnerabilitats no podrà accedir-hi per si sola als mitjans digitals.

Revisar i optimitzar alguns dels recursos existents

- Els programes de voluntariat són un element complementari a la xarxa professional que només tenen sentit si hi ha una base sòlida institucional. Cal un reconeixement a la solidaritat ciutadana.

- Revisar el concepte del casal de gent gran com a plataforma de serveis plurals i inclusius. Ha de ser un espai relacional, no centrat en un únic equipament, on les persones puguin compartir elements d'oci o formació.
- Incrementar els recursos vinculats a les etapes inicials de la dependència, com poden ser els programes Radars i Vincles.
- Optimitzar i incrementar els recursos dedicats a activitats i espais que promoguin la interacció social de la gent gran així com la seva activitat física i mental (associacions, tallers de memòria, etc.).
- Aprofitar les tecnologies orientades a la qualitat de vida, com l'“Internet de les coses” i el monitoratge de situacions de risc.

5.4 Desigualtats i Vulnerabilitats: Àmbit territorial

L'habitatge social, una responsabilitat política de primer ordre

Sense un espai on poder desenvolupar les activitats mínimes de la vida, sense un habitatge, no es poden millorar les condicions personals i socials de la població de Barcelona. L'habitatge, sent un bé de primera necessitat, requereix d'una política pública decidida i contundent a través de la qual l'administració sigui un actor important en el mercat immobiliari. Part d'aquesta política ha de tenir una mirada metropolitana.

- Convertir habitatge ja construït (especialment d'entitats financeres) en parc de lloguer social, gestionat pel sector públic o per organitzacions sense ànim de lucre.
- Impulsar la rehabilitació dels habitatges com una política clau que, d'una banda, evita la degradació dels barris, i de l'altra, fomenta l'estalvi energètic.
- Crear un parc d'habitatges amb lloguers que es corresponguin amb el 20% del sou. Amb contractes de 5 anys de duració i que siguin rotatius per a donar opció a més gent al llarg del temps.
- Pensar en polítiques a mig-llarg termini per altres col·lectius que també estan afectats per la crisi, com joves i classe mitjana, en els quals no s'està intervenint perquè s'està concentrant l'ajuda en persones que estan en una situació límit.
- Les millores en l'entorn urbà per fer-lo més habitable han de ser equitatives a tots els barris. Els darrers informes ens mostren que les desigualtats estan creixent. És clau el treball coordinat entre l'Ajuntament central, els districtes i els barris. I també tenir en compte les diferents escales d'actuació alhora.

5.5 Empresa, comerç i turisme

Programa específic de reactivació econòmica

La innovació, el canvi climàtic i la sostenibilitat són els nous reptes de la ciutat, reclamen una economia productiva innovadora que aprofiti la digitalització i el talent.

- Cal apostar per una reactivació econòmica que fomenti la diversificació i protegeixi i posi en valor la proximitat, el petit i mitjà comerç arrelat a la ciutat, i les iniciatives d'economia social i solidària de Barcelona.
- Fomentar un sector empresarial innovador i la captació i fidelització del talent relacionat amb l'àmbit digital com a motor de la reactivació.
- Generar ecosistemes d'innovació en vectors de creixement com el de l'alimentació pot enfortir el model econòmic.
- Diversificar l'economia de la ciutat
- Definir una estratègia d'internacionalització per Barcelona. Identificar les potencialitats de la ciutat: empresarial, cultural, educativa, sanitària, etc. Barcelona (empresarial, cultural, etc.) posant focus en promoure la seva relació amb el Mediterrani, Llatinoamèrica i el Magreb. Identificar les febleses internacionals per reforçar l'economia metropolitana.
- Adaptar de forma àgil la normativa urbana per donar resposta a la ràpida evolució de les necessitats de la societat i del territori.
- Promoure la concertació local, motor històric a Barcelona, per garantir l'activitat econòmica i la cohesió social.
- Facilitar la tramitació de llicències d'activitats per emprenedors que afrontin obrir nous negocis.

El turisme, un debat obert

Quan parlem de turisme hem de parlar en realitat de turismes ja que són diferents i tenen efectes positius i negatius diversos, per exemple, existeix un turisme atret per les fires, el cultural, sanitari...

Les mirades existents a la ciutat sobre el turisme són diverses, i fins i tot, contràries en alguns aspectes.

Una mirada considera insostenible la situació de la ciutat basant-se en la quantitat de turistes que rep i destacant el efectes més negatius que aquest genera com són la dependència econòmica de la ciutat, la neteja, les aglomeracions, l'oferta d'habitatge, els problemes de convivència, etc.

Una altra mirada prioritza la incidència que genera el turisme en l'activitat econòmica de la ciutat que va més enllà de l'oferta hotelera o de restauració. Hi ha una important quantitat d'empreses auxiliars com la bugaderia, els taxis, els comerços... que depenen també d'aquesta activitat.

En aquest sentit:

- Cal repensar el tipus de turisme que no és respectuós amb les persones que viuen a la ciutat ni enriquidor per la vida dels barris.
- Cal establir una cooperació de confiança publico privada per gestionar els avantatges i els inconvenients del turisme, de manera que es puguin potenciar els avantatges i reduir les males pràctiques.

La contractació pública com motor de l'activitat econòmica

- La capacitat d'incidència en l'economia local que tenen l'ajuntament i les altres administracions públiques mitjançant el sistema de contractació és important i poden ajudar a facilitar aquesta reactivació econòmica, amb criteris de sostenibilitat social i ambiental.
- En aquest sentit, és molt important mantenir, millorar i reforçar les condicions laborals dignes en les licitacions públiques.

Apostar per la formació professional i el reciclatge en el sector serveis

- Cal fomentar la formació professional permanent dels treballadors del sector turístic. Cal valorar econòmicament en el salari dels treballadors el que puguin accedir a la formació adient per millorar les seves capacitats.
- Cal formar al personal del comerç en noves tecnologies i en el coneixement dels recursos per a la gestió del negoci.

5.6 Treball i Formació

Definir una estratègia de captació per les inversions exteriors a la ciutat a través del talent

Identificar el tipus d'inversions o empreses que es volen/poden captar, quins sectors són els prioritaris, quins són els perfils professionals requerits i on s'ubicaran.

Enfortir els vincles i la cooperació entre administracions, institucions educatives, agents socials i sindicats

A través d'una coordinació eficaç entre administracions, enfortint els vincles amb les institucions educatives i les empreses que generin sinergies, serà possible planificar i anticipar-nos per adequar les necessitats formatives i les productives.

Millorar les capacitats mitjançant la formació adient.

Analitzar la situació i tenir en consideració les necessitats dels grups de persones amb un alt grau de precarietat. Per lluitar contra la precarietat calen accions per evitar que esdevingui estructural.

L'ajuntament ha d'exercir un lideratge per tal que les empreses es responsabilitzin i utilitzin els recursos existents per a la formació de les seves plantilles. Es tracta d'evitar que les persones en actiu, en pitjors condicions de formació i competències siguin expulsades del mercat de treball i augmentin les bosses d'atur.

Algunes indicacions:

- Les polítiques relacionades amb la formació i l'ocupació no poden oblidar determinats col·lectius, per exemple, centrant-se només en la gent jove. Les persones més grans de 45 anys també es troben amb necessitats formatives que dificulten la seva reincorporació al mercat laboral.
- La formació de les persones joves, tot i que ha de tenir una base tecnològica i digital important, ha d'anar acompanyada d'una formació en humanitats i qüestions sociològiques. Això aportarà competències clau de cara a incorporar-se i mantenir-se dins del mercat laboral.

- Millorar la formació professional, especialment la dels oficis que s'estan perdent a la ciutat de Barcelona.

Contribuir a que es donin unes condicions laborals adequades

Els problemes del mercat de treball com la temporalitat, la inestabilitat o els salaris van en direcció contrària a la necessitat o voluntat de retenir el talent creat a la ciutat, i evitar que treballadors i treballadores, especialment joves, emigrin per trobar oportunitats laborals amb retribucions justes i d'acord a la seva qualificació professional.

Per això es proposa:

- Desenvolupar i posar en marxa els mecanismes necessaris per tal que s'apliquin les conclusions dels informes del CESB (entre altres, l'informe Salari Ciutat), consensuats pels principals agents socials i econòmics de la ciutat, i en els que es recomana avançar cap una major justícia salarial i redistribució de la riquesa.
- Fixar i retenir el capital humà propi. És important parlar del "capital humà", com valor essencial també per avançar en l'ocupació i l'economia de la ciutat. En aquest sentit, hem de treballar per tenir a les persones formades i capacitades, atenent a les necessitats de les empreses i de l'economia de la ciutat. També, els perfils que vol captar atès la sostenibilitat i les transicions que s'estan donant arreu d'Europa. Cal treballar amb estudis i anàlisis de prospectiva sectorial i territorial per obtenir la transversalitat que Barcelona necessita.

Avançar en la col·laboració públic-privat per aconseguir un millor desenvolupament d'empreses sostenibles

Una part important de les empreses grans, pimes i autònoms estan compromeses amb una economia sostenible. Això és una oportunitat per treballar conjuntament amb l'administració cap a un objectiu comú: que Barcelona sigui una ciutat resilient, sostenible i amb persones amb ocupacions i condicions de treball dignes.

5.7 Energia i mobilitat

Mostrar veritable compromís per fer de Barcelona una ciutat més verda, sostenible i cuidadora de tothom i de tot.

La ciutat no és un xiclet que es pugui estirar infinitament. La mobilitat sostenible passa ineludiblement per oferir als i les vianants els espais que mereixen, impulsar el transport públic i els carrils bici segregats i segurs per evitar l'enfrontament entre la bici amb els i les vianants i la resta de vehicles. I, evidentment, tota aquesta mobilitat sostenible ha de ser ineludiblement també accessible.

Cal continuar les polítiques de pacificació del trànsit i treballar a favor de la descarbonització i la sostenibilitat del medi ambient.

La distribució de mercaderies ha de ser eficient i de baix impacte.

La reducció del seu impacte s'ha de tenir en compte tant en l'àmbit mediambiental com en la utilització de la via pública. Això suposa reduir el nombre de viatges i els kilòmetres recorreguts i ordenar els horaris per evitar molèsties i congestió, electrificant l'activitat de manera progressiva.

A Barcelona la mobilitat a peu és un element bàsic

Posar la mirada en les persones que van a peu. És imprescindible seguir actuant i cuidant els desplaçaments a peu, facilitant espais, bancs o lavabos, o evitant obstacles i perills a les voreres, per exemple.

Regulació dels vehicles de mobilitat personal

L'increment de l'ús dels patinets durant la pandèmia, planteja la urgència d'abordar els aspectes bàsics de la normativa per al seu ús. S'ha de garantir que l'usuari de patinets conegui i respecti la normativa bàsica obligatòria de circulació de vehicles.

Fomentar l'ús i la confiança en el transport públic per part de la ciutadania

El transport públic és un element fonamental de mobilitat dins la ciutat i la xarxa de transport de l'àrea metropolitana és força completa. Cal, ampliar-la i promoure la seva utilització, millorant les freqüències dels diferents mitjans de transport sobretot a la nit per tal d'augmentar la percepció de seguretat de la població.

Canvi del model d'electrificació

L'escassetat d'energia recomana canvis dràstics en el model productiu, de mobilitat i d'aprovisionament de la ciutat.

- Cal pensar com serà la ciutat quan certes energies o certs materials no existeixin i avançar-nos, fent les passes per fer front a aquesta situació amb les millors eines.
- Impulsar projectes d'energies netes i sostenibles i reclamar a les administracions competents que els promoguin.

Annex 1. Composició del Grup de Treball

Sessions

assistides	Nom i cognom	Entitat
1,2,4,5,7,8,9,10	Joan Martínez	CAGG
3,4,11	Emeka Okpala	Barcelona Camina
3,7	Ricard Faura	Ateneu Barcelonès
2,9,11	M ^a Emilia Gil	Foment del Treball Nacional
5,7,9	Alex Goñi	PIMEC Comerç
1,3,4,5,6	Xènia Carné	Taula d'entitats del Tercer Sector
2	Elisenda Riera	Taula d'entitats del Tercer Sector
7	Xavier Sunyer	Cambra de Comerç
8,9	Albert Pijuan	Cambra de Comerç
6,10,11	Emilia Macias	CCOO Barcelonès
5	Francesc Garcia	CCOO Barcelonès
7	Llorenç Serrano	CCOO Barcelonès
6,9,10,11	Juanjo Casado	UGT
1,2,3,4,5,6,7,8,9,11	Albert Recio	FAVB
6,8	Felisa Pérez	ABD
2,4,9	Pilar Rodríguez	ABD
1,2,5	Núria Paricio	Barcelona Oberta
1,2,3,4,5,7,8	Joan Vidal	Associació Músico cultural Mas Guinardó
5,6,7,9,10,11	Margarita Arboix	
1,3,4,5,6,7,8,9,10,11	Àngels Guiteras	
1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11	Delfí Cosials	
5,7,11	Anna Balletbò	
1,3	Carmen Penella	
4,5	Josep Sanfeliu	
2,3,6	Alexandra Ramon	
1,2,6	Alfred Lorman	
1,3	M ^a Isabel Ruiz	
1,2,3,4,5,6,8,10	Mercedes González	
1,4,5	Irene Agudo	
1,3	Jerome Prinçay	
1,2	Luis-Pich-Aguilera	
1,2,4,5,6,7,8,9,11	Elisenda Roca	
2	Mustapha Largou	

Secretaria

Andreu Parera	Secretaria del Consell de Ciutat
Yolanda Jiménez	Suport a la secretaria del Consell de Ciutat
Pilar Blancafort	Suport a la secretaria del Consell de Ciutat

Annex 2. Calendari de sessions i persones ponents

Serveis Bàsics: salut atenció primària i educació 25/ maig/ 2021

- Marta Cabanas, directora de sector de l'àrea integral de salut Barcelona Litoral (Ciutat Vella i Sant Martí). Consorci Sanitari Barcelona Regió Sanitària SCS
- Rosa Artigal, directora d'Acció Educativa del Consorci Educació Barcelona - Educació primària i secundària.

Salut i salut mental 9/ juny/ 2021

- Delfí Cosialls
- Ingeborg Porcar, directora tècnica de l'Unitat de Trauma, Crisis i Conflictes de la UAB (UTCCB)

Desigualtats i Vulnerabilitats: àmbit territorial 29/ juny/ 2021

- Xavier Mauri, director de la Fundació Hàbitat3
- Sergi Porcel, cap de l'Àrea de Cohesió Social i Urbana de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.

Desigualtats i Vulnerabilitats: àmbit social i dependència 13/ juliol/ 2021

- Mercè Pérez Salanova, Consell assessor gent gran. Doctora en Psicologia especialitzada en envelliment
- Raquel Calatayud, Camon Consulting Group

Empresa, comerç i turisme 14/ setembre/ 2021

- Daniel Brasé, Vicepresidència de PIMEC Turisme
- Roger Gaspa, Presidència de Foment de Comerç
- Jordi Valls, Director General de Mercabarna

Treball i Formació 28/ setembre/ 2021

- Fèlix Ortega, Director General Barcelona Activa
- Oriol Estela, Coordinador Pla Estratègic Metropolità

Energia i mobilitat 21/ octubre/ 2021

- Adrià Gomila, Director de Serveis de Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona
- Antonio Turiel, Científic a l'Institut de Ciències del Mar i divulgador

Innovació i Digitalització 9/ novembre/ 2021

- Michael Donaldson, Comissionat d'Innovació Digital, Administració Electrònica i Bon Govern de l'Ajuntament de Barcelona
- Eduard Martín, CIO i Director Connectivitat Intel·ligent a Mobile World Capital Barcelona